

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการคือ 1. เพื่อทราบว่าธุรกิจชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี การจัดเก็บเอกสารทางการค้า การรายงานข้อมูลทางการค้า การควบคุมภายใน และการตรวจสอบบัญชี เพียงใด 2. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบันทึกบัญชี การจัดเก็บเอกสารทางการค้า การรายงานข้อมูลทางการค้า การควบคุมภายใน และการตรวจสอบบัญชี

ผู้ทำการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากตำรา คู่มือวิชาการ บทความ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบบัญชี วิธีการบันทึกบัญชี การรายงานทางการเงิน การควบคุมภายในและการตรวจสอบ

ส่วนข้อมูลปฐมภูมินั้น ได้จากการกำหนดขอบเขตประชากรที่ทำการศึกษา คือ ผู้จัดทำบัญชีหรือผู้มีความรู้ด้านบัญชีของธุรกิจชุมชน ภายใต้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 47 แห่ง สุ่มตัวอย่างจำนวน 40 แห่ง ด้วยเหตุข้อจำกัดแห่งเวลาและความห่างไกลทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเพียง 35 แห่ง

วิธีการศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยอาศัยแบบสอบถามเป็นแนวทางแบบสอบถามแบ่งได้ 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี การจัดเก็บเอกสารทางการค้า การรายงาน ข้อมูลทางการค้า การควบคุมภายใน และการตรวจสอบบัญชี คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบันทึกบัญชี การจัดเก็บเอกสารทางการค้า การรายงานข้อมูลทางการค้า การควบคุมภายใน และการตรวจสอบบัญชี วิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ

จากการศึกษาพบว่า ธุรกิจชุมชนทั้งหมดได้มีการจัดทำบัญชี มีการบันทึกทั้งระบบมือ และระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีเอกสารหลักฐานประกอบในการบันทึกบัญชี มีการใช้สมุดบัญชีเพื่อบันทึกบัญชีอย่างง่าย โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี คือ เลขานุการ และเหรัญญิก

การบันทึกบัญชี ผู้จัดทำบัญชีมีการออกใบเสร็จรับเงินเมื่อที่มีรายรับทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.6 โดยบันทึกบัญชีทุกครั้งที่มีรายการเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 57.2

การจัดเก็บเอกสารทางการค้า ของธุรกิจชุมชนมีการจัดเก็บโดยการคัดแยกเอกสารเฉพาะที่เป็นของกลุ่ม เพื่อจัดเก็บรวมกันในแฟ้ม คิดเป็นร้อยละ 57.1 ของธุรกิจชุมชน เนื่องจากปริมาณเอกสารมีจำนวนน้อยจึงไม่เห็นประโยชน์ของการแยกเอกสารรับ และเอกสารจ่ายต่างหากจากกัน

การจัดทำรายงาน กลุ่มธุรกิจชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญของรายงาน ไม่มีการจัดทำรายงานคิดเป็นร้อยละ 60.0

ระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบ ในการบันทึกบัญชีมีเหรัญญิกเป็นผู้บันทึก ซึ่งไม่มีการแยกหน้าที่ของแผนกการเงิน และแผนกบัญชีแยกต่างหากจากกัน อำนาจจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารหรือเงินของกลุ่ม จะเป็นประธานกลุ่มเพียงผู้เดียวทำให้ไม่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี

การตรวจสอบการจัดทำบัญชี มีการตรวจสอบ ถึงร้อยละ 60.0 โดยประธานและคณะกรรมการของกลุ่มธุรกิจชุมชน และจากผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและแนะนำด้านการบัญชี

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี เนื่องจากการไม่มีความรู้ในด้านบัญชี คิดเป็นร้อยละ 62.2 ปัญหาของการไม่ให้ความสำคัญของข้อมูลทางบัญชี จากผู้นำกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.7 และเรื่องการขอเอกสารหลักฐานในการบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 11.1

There are 2 objectives of this independent study 1. To learn how much the community business in One Tambon One Product (OTOP) project in Chiang Mai province has any knowledge and the understanding in the accounting record, trade related documents keeping, trade reports, and internal and accounting audit. 2. To learn about problems and obstructions in accounting record, trade related document keeping, trade reports and internal and accounting audit.

The information has gathered from both secondary resources such as textbooks, technical handbooks, articles, related researches. The theories applied for this study are the accounting system, the method of accounting record, financial report, internal control and audit.

And primary resources received from the population boundary are an accountant or the person who has an accounting knowledge from community business in OTOP project in Chiang Mai province. Randomize and send questionnaire for 40 business sample groups out of 47 community groups in Chiang Mai, research on May 2003. However the limitation of time and distance cause the less return of only 35 questionnaires.

The process of study is specific interview by using questionnaires that can be divided into 3 parts. The first part is the general data of the person who completes the questionnaire. The second part is the understanding in accounting record, trade related documents keeping, trade reports, trade information and internal control and accounting audit. The last part is problems and obstructions of

accounting record. Then analyze the information received by using descriptive statistics and percentile procedure.

The result shows that all the community business groups have done the accounting performance recorded by both manual and computer aid. There are some related documents for accounting records such as accounting books for keeping simple record. Most of the bookkeeping duties have done by secretary or treasurer of the community group.

Accounting record, the accountant who uses the receipt every time the group has income is 48.6 percent and records every time for each item is 57.2 percent.

Trade related documents keeping of community business, 57.1 percent is stored by classifying the specific community documents and kept in the particular files. However the amount of documents is not enough so there is not essential to keep the receipts and the payment documents separately.

Accounting reports, community business groups do not aware how important accounting reports are, 60 percent does not make the report.

Internal control and audit system, the treasurer is the accounting recorder in most community groups, no financial division separated from the accounting division. Authorized person to withdraw cash from community bank account is the chairperson. This shows that there still has some loophole in authority because it does not enough internal control.

Accounting performance audit, 60 percent of community business has audited by the chairperson and board of community business group. Together with licensed cooperative auditor who sometimes has some suggestions and discussions to improve the account performance.

Problems and obstructions on accounting record, there is 62.2 percent that found lack of accounting knowledge. Accounting awareness of leader and the group members' problems is 26.7 percent and lack of the reference documents in accounting is 11.1 percent.